

Høgskolen i Telemark

SLUTTEKSAMEN

3356 OPPLYSNINGSTIDEN

18.02.2013

Tid: *9-14*

Målform: *Bokmål*

Sidetall: *4 (inkludert denne forsiden)*

Merknader: *Både oppg. 1 og oppg. 2 må besvares.
Slutteksamen teller 60% av endelig karakter.
Midteksamen teller 40%.*

Eksamensresultatene blir offentliggjort på studentweb.

Fakultet for allmennvitenskaplige fag.

BOKMÅL

Nedenfor finner du to oppgaver. Begge skal besvares, slik at du til sammen besvarer to delspørsmål (ett fra oppg. 1 og ett fra oppg. 2).

Oppgave 1

Svar på ett av følgende tre spørsmål:

- (a) Det hevdes at produksjonen av radikale idéer gjennom opplysningstiden utgjorde en vesentlig forutsetning for den franske revolusjonen i 1789. Gjør rede for sentrale idéer som du mener kan ha bidratt til å skape et revolusjonært klima.
- (b) Gjør rede for synet på relasjonen mellom mann og kvinne i opplysningstiden. Trekk inn minst to av følgende forfattere i redegjørelsen: Jean-Jacques Rousseau, Mary Wollstonecraft, Olympe de Gouges. Du kan også referere til andre forfattere om du finner det relevant.
- (c) Gjør rede for likheter og forskjeller mellom ulike moralfilosofiske posisjoner i opplysningstiden. Trekk inn minst to av følgende forfattere i redegjørelsen: Francis Hutcheson, Adam Smith, Immanuel Kant, Jeremy Bentham. Du kan også referere til andre forfattere om du finner det relevant.

Oppgave 2

Svar på ett av følgende tre spørsmål:

- (a) Gjør rede for viktige linjer i debattene om religion gjennom 1700-tallet. Minst fire av følgende forfattere skal trekkes inn i fremstillingen: G. W. Leibniz, Alexander Pope, Voltaire, David Hume, Jean-Jacques Rousseau, baron d'Holbach, Thomas Paine, John Locke, Pierre Bayle, la Mettrie. Andre forfattere kan også trekkes inn dersom du finner det relevant. Drøft til slutt kort i hvilken grad 1700-talls-debattene om religion fortsatt er aktuelle.
- (b) Gjør rede for viktige linjer i debattene innen politisk teori gjennom opplysningstiden. Minst tre av følgende forfattere skal trekkes inn i fremstillingen: Thomas Hobbes, John Locke, Voltaire, Charles Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Thomas Paine, Adam Smith. Du kan også referere til andre forfattere om du finner det relevant. Drøft til slutt kort i hvilken grad 1700-talls-debattene om politikk fortsatt er aktuelle.
- (c) Gjør rede for viktige linjer i de estetiske 1700-talls-debattene. Drøft til slutt kort i hvilken grad disse debattene fortsatt er aktuelle.

3356 OPPLYSNINGSTIDEN – HØSTSEMESTERET 2012

Forelesningsplan med pensumliste

Pensum

- Kieron O'Hara: *The Enlightenment*, Onworld Publications 2010 (hele boken er pensum)
- Isaac Kramnick (red.): *The Portable Enlightenment Reader*, Penguin Books 1996.
- Kompendium (med resterende pensumtekster). Tekstene som inngår i kompendiet er markert med grått.

UKE 42 (72 s.)

O'Hara, kap. 1 (22 s.)

Originaltekster (opplysning, toleranse):

- 01 Kant: «What is Enlightenment?» (5 s.) *** (s. 1)
- 02 Locke: «A Letter Concerning Toleration», i utdrag (9 s.) *** (s. 81)
- 03 Bayle: «On Superstition and Tolerance» (5 s.) *** (s. 75)
- 04 Voltaire: «Tolerance», fra *Philosophical Dictionary* (2 s.) *** (s. 129)
- 05 Voltaire: «On Toleration In Connection With the Death of Jean Calas» (29 s.)

UKE 43 (70 s.)

O'Hara, kap. 2, 3, 4 (24 s.)

Originaltekster (Encyclopedien, fremskrittstro)

- 06 D'Alembert: «The Human Mind Emerged from Barbarism» (10 s.) *** (s. 7.)
- 07 Diderot: «Encyclopédie», artikkel fra *L'Encyclopédie*, i utdrag (4 s.) *** (s. 17)
- 08 Dumarsais: «Philosophie», artikkel fra *L'Encyclopédie* (2 s.) *** (s. 21)
- 09 Rousseau: «A Critique of Progress» (6 s.) *** (s. 363)
- 10 Voltaire: «In Defence of Modernity» (9 s.) *** (s. 369)
- 11 Condorcet: *The Future Progress of the Human Mind* (15 s.) *** (s. 27)

UKE 44 (60 s.)

O'Hara, kap. 5 (17 s.)

Originaltekster (kunnskapsteori, pedagogisk filosofi)

- 12 Bacon: Utvalgte aforismer fra *New Organon* (10 s.)
- 13 Descartes: "I think, therefore I am..." (4 s.) *** (s. 181)
- 14 Locke: *An Essay Concerning Human Understanding*, i utdrag (3 s.) *** (s. 185)
- 15 Voltaire: «On Mr. Locke» (5 s.) *** (s. 190)
- 16 Hume: *A Treatise of Human Nature* □ Hume, i utdrag (7 s.) *** (s. 195)
- 17 Kant: *Preface to Critique of pure reason*, 2. utg., i utdrag (1 s.)
- 18 Locke: «Some Thoughts Concerning Education», i utdrag (7 s.) *** (s. 222)
- 19 Rousseau: *Émile*, i utdrag (6 s.) *** (s. 229)

UKE 45 (133 s.)

O'Hara, kap. 6 (49 s.)

Originaltekster (politisk teori)

- 20 Spinoza: *Tractatus-Theologico-Politicus*, kap 20 (4 s.)
- 21 Hobbes: *Leviathan*, i utdrag (7 s.)
- 22 Locke: *The Second Treatise of Civil Government*, i utdrag (10 s.) *** (s. 395)
- 23 Locke: *The Second Treatise of Civil Government*, om retten til revolusjon (10 s.)
- 24 Montesquieu: *The Spirit of the Laws*, i utdrag (11 s.) *** (s. 405)
- 25 Voltaire: *Political Essays* (8 s.) *** (s. 416)
- 26 Rousseau: *The Social Contract*, i utdrag (12 s.) *** (s. 430)
- 27 Paine: *Common Sense*, i utdrag (6 s.) □ *** □ (s. 442)
- 28 *The American Declaration of Independence* (3 s.) *** □ (s. 448)

- 29 *The Declaration of the Rights of Man and the Citizen* (3 s.) *** (466)
- 30 Smith: *The Wealth of Nations*, i utdrag (10 s.) *** (s. 505)

UKE 46 (72 s.)

Originaltekster (kjønn, rase, moral)

- 31 Rousseau: «Duties of Women», (12 s.) *** (s. 568)
- 32 de Gouges: «The Rights of Women» (9 s.) *** (s. 609)
- 33 Wollstonecraft: «Vindication of the Rights of Woman», i utdrag (11 s.) *** (s. 618)
- 34 Kant: «The Difference Between the Races» (3 s.) *** (s. 637)
- 35 Diderot: «Who are you, then, to make slaves...» (4 s.) *** (s. 640)
- 36 Paine: «African Slavery in America» (4 s.) *** (s. 645)
- 37 Hutcheson: «Concerning the Moral Sense» (5 s.) *** (s. 275)
- 38 Smith: «The Impartial Spectator» (7 s.) *** (s. 280)
- 39 Kant: «Fundamental Principles of the Metaphysics of Morals» (9 s.) *** (s. 297)
- 40 Bentham: «The Principle of Utility» (8 s.) *** (s. 306)

UKE 47 (162 s.)

O'Hara, kap. 7, 8 (35 s.)

Originaltekster (religionskritikk og gudsforsvar)

- 41 Leibniz: «Making the Case for God», i utdrag (5 s.)
- 42 Pope: «An Essay on Man», første epistel (10 s.)
- 43 Voltaire: «The Lisbon Earthquake: An Inquiry into the Maxim, 'Whatever is, is Right'» (11 s.)
- 44 Voltaire: *Candide* (50 s.)
- 45 Voltaire «Reflections on Religion», unntatt «Tolerance» og «On the Presbyterians», (15 s.) *** (s. 115)
- 46 Hume: «Of Miracles and the Origin of Religion» (6 s.) *** (s. 109)
- 47 Rousseau: «Profession of Faith of a Savoyard Vicar», i utdrag (6 s.) *** (s. 134)
- 48 la Mettrie: «Man a Machine» (7 s.) *** (s. 202)
- 49 d'Holbach: «No need of theology...only of reason...» (10 s.) *** (s. 140)
- 50 Paine: «The Age of Reason» (7 s.) *** (s. 174)

UKE 48 (177 s.)

O'Hara, kap. 9 og 10 (51 s.)

Originaltekster (det estetiske)

- 51 Swift: «The Battle of the Books» (med «The Quarrel between the Ancients and the Moderns: Introduction», fra www.enotes.com) (14 s.)
- 52 Winckelmann: «Reflections on the Imitation of the Painting and Sculpture of the Greeks», i utdrag (15 s.)
- 53 Reynolds: *Discourse on Art*, i utdrag (8 s.) *** (s. 342)
- 54 Hume: «Of the Standard of Taste» (9 s.)
- 55 Smith: «On Custom and Fashion» (2 s.) *** (s. 337)
- 56 Montesquieu: «Persian Letters», i utdrag (15 s.)
- 57 Beaumarchais: *The Marriage of Figaro*, i utdrag (2 s.) *** (s. 23)
- 58 Mozart/da Ponte: *Figaros bryllup*, i utdrag (4 s.)
- 59 Goethe: *Werther* (57 s.)